

Bilten Zavoda AIPA April 2009, številka 1, letnik 1

Zavod za uveljavljanje pravic
avtorjev, izvajalcev in producentov
avdiovizualnih del Slovenije

Uvod

Pozdravljeni,

v rokah imate prvo številko biltena Zavoda AIPA. Zakaj smo se odločili za tak način komuniciranja s člani zavoda in drugimi imetniki pravic?

Naše želje, predvsem pa obveze do vseh, ki ste nam zaupali pooblastila, so zlasti:

- sprotno obveščanje o najpomembnejših dogajanjih, povezanih z delovanjem Zavoda AIPA in
- sprotno obveščanje o spremembah na področju kolektivnega uveljavljanja avtorske in sorodnih pravic producentov, avtorjev in izvajalcev.

Ta in prihodnje številke so zato namenjen zlasti vam - članom Zavoda AIPA, lahko pa jih naročijo tudi drugi, ki jih zanima naše delovanje. Naročite jih lahko na e-poštnem naslovu info@aipa.si. Če menite, da bi lahko vsebino naredili še bolj zanimivo in uporabno, nam sporočite svoje predloge in pripombe.

Dovolite, da na tem mestu opozorimo še na eno dejstvo. Morda se nepoučenemu zdi, da so aktivnosti po decembrski skupščini zamrle. Vendar še zdaleč ni tako! Sporočamo vam, da smo še kako dejavni. A proces pridobivanja dovoljenja je neverjetno dolg. Predvsem pa je Zavod AIPA v želji, da bi uredil razmere za vse imetnike pravic na vseh področjih, kot jih predvideva zakon (in ne samo za nekatere, kot se je dogajalo in se še dogaja), ob tem naletel na velik odpor. Mnogim namreč že skoraj desetletje le delno urejene razmere zelo ustrezajo. Podrobnosti o 'zatečenem' stanju si lahko preberete v [Študiji stanja na področju uveljavljanja pravic iz naslova kabske retransmisije varovanih del](#) na območju RS, ki je bila pripravljena na podlagi dokumentacije o dosedanjem izvajanju začasnega dovoljenja. Študija je objavljena na spletnem mestu Zavoda AIPA (http://www.aipa.si/?page_id=20).

V upanju, da bomo lahko že v naslednji številki poročali o pridobitvi dovoljenja, želimo vsem še naprej veliko ustvarjalnih uspehov!

Aktualno

Pridobivanje dovoljenja

Kot smo že omenili, postopek pridobivanja dovoljenja za kolektivno uveljavljanje pravic iz naslova uporabe avdiovizualnih del še vedno teče. Kot stranke so k postopku skušale pristopiti še nekatere druge organizacije oz. združenja, vendar so bile njihove vloge zavrnjene. Med njimi je bil tudi nosilec začasnega dovoljenja, Združenje SAZAS, ki je zaradi zavrnitve njihove zahteve po priznanju statusa stranke z interesom v našem postopku za pridobitev dovoljenja sprožil upravni spor, katerega vrednost je ocenil na več kot 1,6 milijona EUR. Obenem je predlagal tudi izdajo začasne odredbe, saj naj bi mu tekom postopka menda nastajala škoda.

Predlog za začasno odredbo je bil na prvi stopnji zavrnjen, saj je sodišče ocenilo, da Združenje SAZAS ni izkazalo zatrjevane škode. Sodišče tako ni našlo razlogov, ki bi opravičevali izdajo predlagane začasne odredbe. V podglavju Dokumenti na spletni strani Zavoda AIPA si lahko preberete **odgovor** na tožbo in odgovor na predlog za izdajo začasne odredbe (28. april 2009) ter **sklep** Upravnega sodišča v Ljubljani v zvezi z dovoljenjem za kolektivno upravljanje avtorskih in sorodnih pravic (5. maj 2009).

Tako v postopku za pridobitev dovoljenja za kolektivno uveljavljanje pravic na avdiovizualnih delih še naprej ostajamo Zavod AIPA in AGICOA. Zavod AIPA je večkrat dopolnil vlogo, Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino je dostavil vso zahtevano dokumentacijo in se v zvezi s tem tudi večkrat sestal s pristojnimi.

Poslovanje

Poleg drugih gradiv je bil pripravljen tudi predlog Poslovnega načrta za leto 2009. Ta je bil dopolnjen s pripombami članov obeh svetov, nato pa sprejet na 3. seji Sveta Zavoda AIPA, ki je potekala 16. marca 2009. Seji so prisostvovali tudi člani Strokovnega sveta.

Poleg samega pridobivanja dovoljenja sta med načrtanimi smernicami za delovanje v letošnjem letu med drugim izdelava zbirke podatkov avdiovizualnih del ter priprava predloga podrobnejših pravil za delitev zbranih sredstev, ki bo deležna širše razprave med člani na posameznih skupščinah.

Članstvo

Z veseljem vam sporočamo, da je seznam članov/pooblastiteljev iz dneva v dan daljši in da se je Zavodu AIPA priključilo že več kot 200 članov, od tega več kot 60 producentov in 80 avtorjev!

Večina je že posredovala podatke o svojih AV delih. Soavtorje in producente, ki so pozabili na ta korak ključnega pomena za registriranje uporabe in posledično delitev, pa ponovno prosimo, da čim prej sporočijo seznam svojih AV del. Iz seznama naj bo razviden vsaj naslov dela, leto nastanka, dolžina in ime režiserja.

Še posebej smo veseli, da nam med drugimi največjimi domačimi producenti zaupa tudi Filmski sklad Republike Slovenije, ki je upravitelj največjega dela producentov slovenskih filmskih del do leta 1991.

Člane tudi pozivamo, da pri svojih stikih s kolegi, ki morda niso člani strokovnih združenj in za Zavod AIPA še niso slišali, le-te obvestijo o nas in jih povabijo, da se nam pridružijo.

Kratek pregled dosedanjega dela

- 8. maj 2009** Predstavniki Zavoda AIPA, Društva slovenskih režiserjev in Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev so se v Ljubljani sestali s Chrisom Marcichem, direktorjem MPA za Evropo in članom Odbora direktorjev pri Združenju AGICOA. Po sestanku na sedežu Zavoda so skupaj obiskali tudi Urad RS za intelektualno lastnino.
- 7. maj** Upravno sodišče je zavrnilo predlog Združenja SAZAS za izdajo začasne odredbe v upravnem sporu, v katerem isto združenje, kot nosilec začasnega dovoljenja za kolektivno uveljavljanje pravic v primerih kableske retransmisije avdiovizualnih del, zahteva podelitev statusa stranke v postopku (več o tem v rubriki Aktualno). Pri tem je Upravno sodišče izpostavilo, da je čimprejšnja podelitev »stalnega dovoljenja«, ki naj bi prineslo nekakšno stalnico glede zaščite AV pravic v Republiki Sloveniji, v javnem interesu.
- 20. april** Združenje SAZAS je vložilo tožbo proti Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino zaradi izpodbijanja odločbe Urada o zavrnitvi zahteve Združenja SAZAS po priznanju statusa stranke z interesom v postopku obravnavanja vloge Zavoda AIPA za podelitev dovoljenja za kolektivno uveljavljanje AV pravic. SAZAS predlaga, da sodišče to odločbo razveljavi, vrednost spornega predmeta pa ocenjuje na vrtočlavih 1.620.000,00 EUR.

- 16. april** Potekala je 3. seja Sveta Zavoda AIPA v letu 2009, na katero so bili vabljeni tudi člani Stokovnega sveta. Na njej je bil obravnavan predlog poslovnega načrta za leto 2009, ki je bil z dopolnitvami tudi sprejet.
- 8. april** Skupina predstavnikov Zavoda AIPA se je na Ministrstvu za kulturo sestala z go. ministrico Majdo Širco in njenimi sodelavci. Na srečanju smo predstavili problematiko in pomanjkljivosti trenutne ureditve in stanje dejanskega izvajanja začasnih dovoljenj na področju kolektivnih pravic za AV dela. Predstavljeni so bili tudi razlogi, zaradi katerih menimo, da je Zavod AIPA najprimernejši za pridobitev stalnega dovoljenja. Dotaknili smo se tudi priprav novega zakona, ki ureja to področje (ZASP), kot tudi problematike na ravni celotne EU.
- 7. april** Predstavnika Zavoda AIPA sta se v Bruslju sestala s Chrisom Marcichem, direktorjem MPA za Evropo in članom Odbora direktorjev pri Združenju AGICOA. Na večurnem srečanju sta mu predstavila Zavod AIPA, njegove načrte za delovanje, stanje okoli pridobivanja dovoljenja za kolektivno uveljavljanje AV pravic ter izrazila globoko nestrinjanje zaradi neutemeljenih in tudi žaljivih izjav in ocen o delovanju Zavodu AIPA (in tudi strokovnih združenjih avtorjev, producentov in izvajalcev, ki podpirajo Zavod AIPA), ki jih je v javnosti in v pismih nekaterim državnim organom posredoval pravni zastopnik AGICOA, g. Helmut Koszuszec. Problematika bo po navedbah g. Chrisa Marcicha uvrščena na majsko sejo Odbora direktorjev AGICOA; slednjemu je Zavod AIPA že poslal protestno pismo.
- 3. april** v Ljubljani je v Jazz klubu Gajo potekala slabo obiskana tiskovna konferenca pravnega zastopnika AGICOA g. Helmuta Koszuszeka in društva AVA. Na tej konferenci je bilo izrečenih več neresnic o domnevni zlonamernosti, ki naj bi bila v ozadju nastajanja Zavoda AIPA, kot tudi veliko nepravilnosti, ki odražajo popolno nepoznavanje dejanskega stanja razmer pri kolektivnem uveljavljanju AV pravic v Republiki Sloveniji.
- 17. marec** Urad RS za intelektualno lastnino je izdal sklep, da se zahteva Združenja SAZAS, da kot stranka z interesom vstopi v postopek izdaje dovoljenja Zavodu AIPA, zavrne.
- 6. februar** Predstavnika Zavoda AIPA sta imela v okviru filmskega festivala v Berlinu več srečanj, katerih plod so prvi konkretniji zametki mednarodnega sodelovanja (zaradi nepodeljenega dovoljenja za kolektivno uveljavljanje pravic lahko Zavod AIPA v trenutnih razmerah s tujci podpisuje le pisma o namerah, prave pogodbe pa bodo sledile, ko bo dovoljenje za kolektivno uveljavljanje pravic podeljeno).
- 29. januar** Urad RS za intelektualno lastnino je na zahtevo Zavoda AIPA posredoval višino zneska rezerviranih zbranih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje, kot ga je sporočila Avtorska agencija za Slovenijo, ki je ta sredstva zbirala v preteklosti in jih hrani za prejemnika licence.

Znesek je konec leta 2008 z obrestmi znašal 158.587,95 EUR, od tega 63.433,87 EUR za "avtorje filmskih del", 47.577,04 EUR za "filmske producente" in 47.577,04 EUR za "filmske izvajalce".

27. januar 2. seja Sveta Zavoda AIPA, na katero so bili vabljeni tudi člani Strokovnega sveta.

26. januar Zavod AIPA prejme prvo t.i. pismo o nameri evropskih kolektivnih organizacij, in sicer AISGE, španskega združenja izvajalcev. Sledila so še druga pisma o nameri; Zavod AIPA jih je do aprila pridobil že 9.

16. januar Zavod AIPA je pozval Urad RS za intelektualno lastnino, da z odločbo in jasnimi navodili pozove vse akterje delitve nadomestil, zbranih iz naslova privatnega reproduciranja za leto 2008 (Zavod IPF, SAZAS in ZAMP), da pri določitvi rezervacij ustrezno upoštevajo vse upravičence, torej tudi avtorje in izvajalce s področja AV del. Urad je v zvezi s tem izdal zgolj mnenje.

8. januar 1. seja Sveta Zavoda AIPA v letu 2009, na katero so bili vabljeni tudi člani Strokovnega sveta. Za predsednika Sveta Zavoda AIPA je bil izvoljen Janko Čretnik, za predsednika Strokovnega sveta pa Metod Pevec.

10. december 2008 Z obveščanjem v slovenskih dnevnikih in po mreži članstva strokovnih združenj, ki so podprla Zavod AIPA, so bile izvedene ustanovitvene skupščine, na katerih so bili izvoljeni njihovi organi in predstavniki v obeh svetih Zavoda AIPA:

a)skupščina producentov: predsednik Janko Čretnik in podpredsednik Igor Pediček sta člana Sveta, člana Strokovnega sveta pa sta Jožko Rutar in Sreten Živojinović;

b)skupščina avtorjev: predsednik Martin Srebotnjak in podpredsednica Maja Weiss sta člana Sveta, Metod Pevec in dr. Igor Koršič pa člana Strokovnega sveta;

c)skupščina izvajalcev: predsednica mag. Alenka Pirjevec in podpredsednica Draga Potočnjak sta članici Sveta, Rado Mulej in Matjaž Javšnik pa člana Strokovnega sveta

3. december Sestanek predstavnikov Zavoda AIPA in Urada RS za intelektualno lastnino.

17. november Tiskovna konferenca za medije v Cankarjevem domu, kjer je bilo več kot 50 obiskovalcev. Pred in po konferenci so se Zavodu AIPA z jasno izrečeno pisno podporo pridružila še preostala strokovna združenja: ta so v prihodnjih mesecih pozvala svoje člane k sodelovanju z Zavodom AIPA. Za datum ustanovnih skupščin je bil določen 10. december.

21. oktober Podpis pogodbe o sodelovanju z Zavodom IPF na področju administracije.

Mala šola kolektivnih pravic

V Republiki Sloveniji se skladno z zakonodajo (Zakon o avtorski in sorodnih pravicah) obvezno kolektivno uveljavljata dve vrsti pravic za avdiovizualna dela (videograme): kabelska retransmisija in reproduciranje avtorskih del za privatno ali lastno uporabo.

Dejansko stanje na področju kableske retransmisije:

- za uveljavljanje avdiovizualnih pravic pri radiodifuzni retransmisiji v Sloveniji je Urad RS za intelektualno lastnino (URSIL) 24.1.2001 podelil začasno dovoljenje Združenju SAZAS. To velja do ustanovitve kolektivne organizacije (npr. AIPA) in pokriva „avtorske pravice“ – pri čemer doslej v desetih letih noben slovenski soavtor AV del ni prejel nobenega denarja;
- lanski delež iz naslova kableske retransmisije, ki ga je zbral SAZAS in ga po odbitku 10% provizije prenakazal združenju AGICOA v nadaljnjo delitev, znaša približno 1.300.000,00 EUR;
- AGICOA, kateri Združenje SAZAS iz neznanega razloga prenakazuje vsa sredstva, ki so za imetnike pravic na varovanih avdiovizualnih delih zbrana v Republiki Sloveniji, v desetih letih ni slovenskim imetnikom AV del nakazala niti tolarja ali evra. Prav tako ne obdeluje sporedov dejansko predvajanih del, niti nima zbirke podatkov o slovenskih avdiovizualnih delih.

Kontaktne podatke

AIPA – Zavod avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije
Šmartinska, 152/VI, 1000Ljubljana
[http: www.aipa.si](http://www.aipa.si)
e-mail: info@aipa.si
tel.: +386 1 527 29 30

Direktor Zavoda AIPA: Gregor Štibernik
Predsednik Sveta zavoda: Janko Čretnik
Za kakršnekoli informacije, pobude in mnenja lahko pišete na e-naslov info@aipa.si.

Kako pristopim?

Če ste producent, avtor (soavtor/avtor prispevkov) ali izvajalec avdiovizualnega dela, lahko Zavodu AIPA pošljete pooblastilo, s katerim ga pooblašate, da za vas ureja kolektivne pravice, ki izhajajo iz vaših del.

V kolikor želite imeti besedo in aktivno sodelovati pri razvoju in delovanju Zavoda AIPA, lahko obenem izpolnite tudi pristopno izjavo in postanete naš član.

Dediči avtorske in sorodnih pravic po pokojnih avtorjih in/ali izvajalcih ne morejo postati člani kolektivne organizacije, lahko pa podpišejo pooblastilo, da zanje zbira in razdeljuje sredstva.

Oba obrazca najdete na naši spletni strani www.aipa.si.